

**RAPORT O STANIE SEKTORA UBEZPIECZEŃ
PO I PÓŁROCZU 2012 ROKU**

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Warszawa, 9 października 2012 r.

Autorzy:

Edwina Urbańska (Departament Nadzoru Ubezpieczeniowego)
Tomasz Filak (Departament Nadzoru Ubezpieczeniowego)
Marek Molisz (Departament Nadzoru Ubezpieczeniowego)
Piotr Szewczyk (Departament Nadzoru Ubezpieczeniowego)
Piotr Chilmanowicz (Departament Monitorowania Ryzyk)
Małgorzata Chrzanowska (Departament Monitorowania Ryzyk)
Grzegorz Szymański (Departament Monitorowania Ryzyk)
Jolanta Zwierzchowska (Departament Inspekcji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Natalia Bednarczyk (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Rafał Czajkowski (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Jadwiga Rajwer (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Ewa Szalkowska (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Edyta Zabielska (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Tomasz Zagórski (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)

SŁOWA KLUCZOWE: ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, ZAKŁADY REASEKURACJI, WYPŁACALNOŚĆ

SYNTEZA

W raporcie zostały zaprezentowane podstawowe informacje dotyczące wyników finansowych podmiotów rynku ubezpieczeń i reasekuracji według stanu na koniec II kwartału 2012 r. zagregowane na podstawie kwartalnych sprawozdań finansowych i statystycznych przekazanych do organu nadzoru przez krajowe zakłady ubezpieczeń, obejmujące m.in. przychody i koszty działalności, strukturę aktywów i pasywów, wyniki finansowe oraz wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń. Przedstawiono także podstawowe tendencje zaobserwowane w sektorze ubezpieczeń w ciągu I półrocza 2012 r. i podjęto próbę wyjaśnienia i uzasadnienia zmian.

Sektor ubezpieczeń ogółem odnotował zysk techniczny równy 2,26 mld zł (na poziomie wyższym o 12,48% niż w analogicznym okresie roku ubiegłego) i zysk finansowy w wysokości 4,13 mld zł (na poziomie niższym o 6,01% niż w analogicznym okresie roku ubiegłego).

W dziale ubezpieczeń na życie odnotowano spadek zysku technicznego (o 2,21% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego) do poziomu 1,72 mld zł. Z punktu widzenia wyników w poszczególnych grupach ubezpieczeń o spadku wyniku technicznego w dziale I zdecydował przede wszystkim spadek z 0,73 mld zł do 0,56 mld zł zysku w ubezpieczeniach grupy 1 (pozostałe grupy okazały się bardziej rentowne).

W ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych wypracowany został zysk techniczny w wysokości 0,55 mld zł (wyższy o blisko 112,80% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku) oraz zysk finansowy netto równy 2,42 mld zł (niższy o 8,70% w stosunku rocznym). Z punktu widzenia wyników w poszczególnych grupach ubezpieczeń o poprawie wyniku technicznego w dziale II zdecydowała głównie poprawa wyniku technicznego w grupach 3 (auto-casco) oraz 10 (OC komunikacyjne).

W portfelu ubezpieczeń bezpośrednich działu I dominują ubezpieczenia grupy 1, które ze składką równą 11,19 mld zł stanowią 57,01% portfela. Istotną część tych ubezpieczeń stanowią ubezpieczenia o charakterze inwestycyjnym. Obserwowany w latach poprzednich powrót do ubezpieczeń grupy 3 związanych z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi (większy wzrost składki przypisanej w tej grupie ubezpieczeń) i stopniowe odchodzenie od ubezpieczeń o charakterze inwestycyjnym oferowanych w ramach ubezpieczeń grupy 1 (tzw. „polisolokaty” i ubezpieczeniowe produkty strukturyzowane) został zahamowany. Ubezpieczenia grupy 3, ze składką równą 6,02 mld zł, stanowią 30,65% łącznej składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich zakładów działu I. Najszybciej rozwijającą się grupą ubezpieczeń była w I półroczu grupa 1 (wzrost o 21,19%, czyli 1,96 mld zł), a wśród produktów tej grupy najbardziej rozwijały się krótkoterminowe produkty inwestycyjne („polisolokaty” oraz ubezpieczeniowe produkty strukturyzowane).

W dziale II największy wzrost składki przypisanej brutto (o 0,36 mld zł do poziomu 4,51 mld zł) miał miejsce w ubezpieczeniach OC komunikacyjnych (grupy 10). W znacznej mierze wynika to z licznych zmian wysokości taryf w zakresie tych ubezpieczeń, które miały miejsce w okresach poprzednich. Istotny wzrost zanotowano również w ubezpieczeniach OC ogólnej (grupy 13) oraz ubezpieczeniach pozostałych szkód spowodowanych żywiołami oraz pozostałych szkód rzeczowych (grupy 9). Ubezpieczenia grupy 13 wzrosły o 0,20 mld zł do poziomu 1,02 mld zł (czyli o 23,88%), natomiast ubezpieczenia grupy 9 o 0,13 mld zł do poziomu 1,05 mld zł. W dziale II dominują ubezpieczenia komunikacyjne (OC i auto-casco), które stanowią 56,01% portfela ubezpieczeń bezpośrednich.

Wypłacalność sektora kształtuje się na bezpiecznym poziomie. Na dzień 30 czerwca 2012 r. wszystkie zakłady ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji spełniały wymóg pokrycia marginesu wypłacalności/kapitału gwarancyjnego środkami własnymi oraz pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywami.

SPIS TREŚCI

1.	ZMIANY PRAWNE MAJĄCE WPŁYW NA SEKTOR UBEZPIECZENIOWY	4
2.	ANALIZA DANYCH O SEKTORZE UBEZPIECZEŃ	6
2.1.	PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO	6
2.2.	PRZYCHODY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	6
2.2.1.	PRZYCHODY Z TYTUŁU SKŁADKI PRZYPISANEJ BRUTTO	6
2.2.2.	PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	10
2.3.	KOSZTY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	11
2.3.1.	ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA WYPŁACONE	11
2.3.2.	KOSZTY DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ	13
2.3.3.	KOSZTY ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ LOKACYJNĄ	14
2.4.	WYNIKI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	15
2.4.1.	WYNIK TECHNICZNY	15
2.4.2.	WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ.....	16
2.4.3.	WYNIK FINANSOWY NETTO	16
2.5.	AKTYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	18
2.5.1.	LOKATY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ (LOKATY Z POZYCJI B AKTYWÓW)	19
2.6.	PASYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	20
2.6.1.	KAPITAŁY WŁASNE ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	21
2.6.2.	REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE BRUTTO	22
2.7.	WYPŁACALNOŚĆ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	23
3.	PLANY FINANSOWE ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ NA I PÓŁROCZE 2012 R. I ICH REALIZACJA	26
	SPIS TABEL.....	27
	SPIS WYKRESÓW	28

1. Zmiany prawne mające wpływ na sektor ubezpieczeniowy

Odnosząc się do najważniejszych zmian prawnych dotyczących działalności ubezpieczeniowej w I półroczu 2012 r. należy wskazać w szczególności na następujące przepisy:

- **Nowelizacja ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych** (Dz.U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1153 z późn. zm.) dokonana na mocy art. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. Nr 205, poz. 1210) oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej na mocy art. 4 ww. ustawy. Zmiany te weszły w życie z dniem 11 lutego 2012 r.

Nowelizacja dotyczyła wielu zagadnień związanych z przepisami o ubezpieczeniach obowiązkowych. W szczególności, uregulowano kwestię tzw. podwójnego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, tj. sytuację, gdy na skutek przeniesienia własności pojazdu i przedłużenia się umowy ubezpieczenia, nowy właściciel będzie objęty ochroną z tytułu więcej niż jednej umowy ubezpieczenia. Zgodnie z nowymi przepisami, właścicielowi w takim przypadku przysługuje prawo wypowiedzenia automatycznie przedłużonej umowy ubezpieczenia OC w przypadku, gdy wykupił już OC w innym towarzystwie. Na mocy nowelizacji wprowadzono czternastodniowy termin, w którym zakład ubezpieczeń ma obowiązek przedstawić organowi nadzoru informacje o taryfach składek ubezpieczeniowych za ubezpieczenie obowiązkowe OC wraz z podstawą ich ustalenia. Wprowadzono także regulację umożliwiającą zakładowi ubezpieczeń żądanie odpowiedniej zmiany składki ubezpieczeniowej w przypadku, gdy ubezpieczający nie przekazał zakładowi ubezpieczeń znanych sobie okoliczności, o które zakład ubezpieczeń zapytywał przed zawarciem umowy ubezpieczenia obowiązkowego, i które pociągają za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego. W ramach nowelizacji skrócono także termin do powiadomienia zakładu ubezpieczeń o fakcie przeniesienia prawa własności pojazdu mechanicznego i o danych posiadacza, na którego przeniesiono prawo własności pojazdu (z 30 do 14 dni). Doprecyzowano także, iż umowa ubezpieczenia obowiązkowego nie może obejmować ochroną okresu poprzedzającego zawarcie umowy oraz dokonano zmiany niektórych definicji ustawowych takich jak: „pojazd historyczny”, „ubezpieczenie graniczne”, „Porozumienie Wielostronne”, czy „sygnatariusz Porozumienia Wielostronnego”.

W odniesieniu do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, przedmiotem zmian była redakcja przepisów odnoszących się do definicji reprezentanta do spraw roszczeń (art. 2 ust. 1 pkt 10), określenie i dodanie przesłanek jakie musi spełniać kandydat na ww. reprezentanta oraz określenie danych przekazywanych przez zakład ubezpieczeń do UFG dotyczących rzonego reprezentanta (art. 10a), a także dodanie do katalogu osób, które zakład ubezpieczeń ma obowiązek poinformować po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową (obok ubezpieczającego lub ubezpieczonego także poszkodowanego i uprawnionego). Ponadto, wprowadzono obowiązek przechowywania przez zakład ubezpieczeń dokumentów i informacji o zajściu ww. zdarzenia do czasu upływu terminu przedawnienia roszczeń z umowy ubezpieczenia. Na mocy nowelizacji wprowadzono także przepis, zgodnie z którym zawiadomienia i oświadczenia składane w związku z zawartą umową ubezpieczenia agentowi uznaje się za złożone zakładowi ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent ubezpieczeniowy działa (art. 16a) oraz wprowadzono przepis odnoszący się do możliwości mechanicznego odtworzenia podpisu osoby reprezentującej zakład ubezpieczeń na dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia (art. 26 ust. 1a).

- **Nowelizacja ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej** (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66 z późn. zm), na mocy art. 15 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. z 2011 r. Nr 232, poz.1378). Zmiana ta weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

Przedmiotem zmiany było dodanie ust. 3aa w art. 13 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, zgodnie z którym wprowadzona została możliwość przekazywania ubezpieczonemu informacji o których mowa w art. 13 ust. 2-3a również za pomocą środków komunikacji elektronicznej, pod warunkiem uzyskania zgody ubezpieczonego oraz opatrzeniu przekazywanych informacji bezpiecznym podpisem elektronicznym.

2. Analiza danych o sektorze ubezpieczeń

2.1. Podmioty rynku ubezpieczeniowego

Na koniec I półrocza 2012 r. zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce posiadało 61 krajowe zakłady ubezpieczeń - 29 zakładów ubezpieczeń działu I (ubezpieczenia na życie) i 32 zakłady ubezpieczeń działu II (pozostałe ubezpieczenia osobowe i ubezpieczenia majątkowe) – oraz 1 zakład reasekuracji (PTR S.A).

Wśród krajowych zakładów ubezpieczeń działalność ubezpieczeniową prowadziło 28 zakładów ubezpieczeń na życie, 32 zakłady ubezpieczeń osobowych i majątkowych oraz 1 zakład reasekuracji. Jeden zakład ubezpieczeń (UNIVERSUM-ŻYCIE TU S.A.) znajdował się w dobrowolnej likwidacji.

W pierwszym półroczu 2012 r. 27 zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej notyfikowało zamiar prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach swobody świadczenia usług, w tym 5 zakładów ubezpieczeń działu I, 21 zakładów ubezpieczeń działu II oraz 1 zakład ubezpieczeń zarówno w dziale I jak i II. Ponadto 3 zakłady ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej notyfikowały zamiar wykonywania działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział.

W tym samym okresie z prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wycofało się 5 zakładów ubezpieczeń, które uprzednio notyfikowały zamiar prowadzenia działalności ubezpieczeniowej w ramach swobody świadczenia usług.

Na koniec I półrocza 2012 roku łączna liczba zagranicznych zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej, które notyfikowały zamiar prowadzenia działalności na terytorium Polski w ramach swobody świadczenia usług (w inny sposób niż przez oddział) wynosiła 624, natomiast przez oddział – 23 zakłady ubezpieczeń i 1 zakład reasekuracji z siedzibą w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

2.2. Przychody zakładów ubezpieczeń¹

Zakłady ubezpieczeń uzyskały w I półroczu 2012 r. przychody w wysokości 43,91 mld zł. W strukturze przychodów zakładów ubezpieczeń dominuje składka przypisana brutto (76,42% przychodów ogółem), przychody z lokat (11,41%) oraz niezrealizowane zyski z lokat (4,96%).

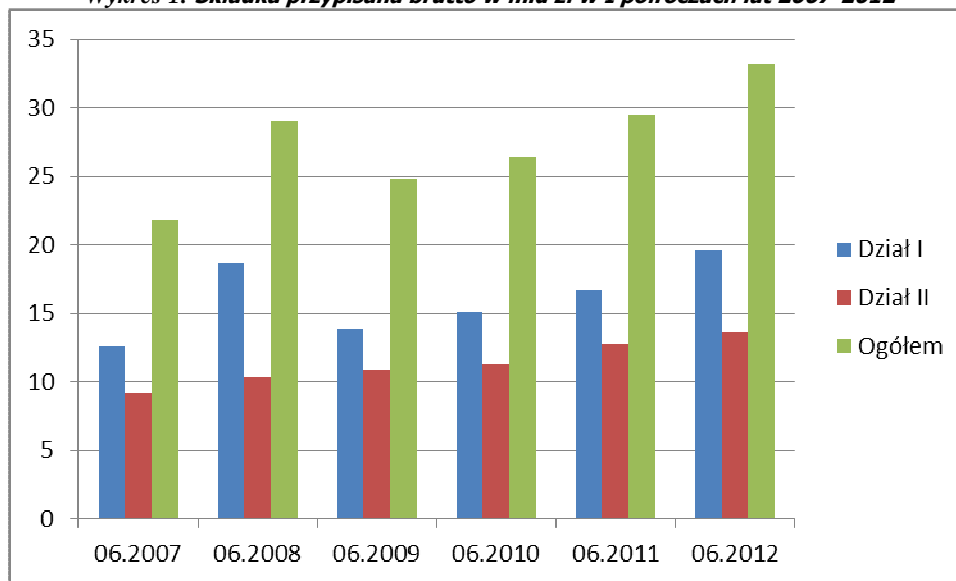
2.2.1. Przychody z tytułu składki przypisanej brutto

W I półroczu 2012 r. składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń wyniosła 33,23 mld zł i była o 12,67% (3,74 mld zł) wyższa, niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

---

¹ Zakłady ubezpieczeń działu I i działu II oraz zakład reasekuracji działu II, dalej zwane zakładami ubezpieczeń. Wyniki zakładu reasekuracji – PTR S.A. – uwzględnione zostały w wynikach zakładów ubezpieczeń działu II.

Wykres 1. Składka przypisana brutto w mld zł w I półroczach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Składka zakładów ubezpieczeń na życie (dział I)

W I półroczu 2012 r. składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń na życie wyniosła 19,64 mld zł, co stanowiło wzrost o 17,32% (o 2,90 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r.

Spośród grup ubezpieczeń działu I w pierwszym półroczu 2012 r. tylko grupa 4 odnotowała niewielki spadek wartości składki przypisanej brutto w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Największy pod względem wartości wzrost, o 1,96 mld zł, tj. o 21,19% (do 11,19 mld zł) zanotowano w grupie 1 (ubezpieczenia na życie), a następnie w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) gdzie składka wzrosła o 15,07% i osiągnęła wartość 6,02 mld zł.

Wzrost składki przypisanej brutto w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. zanotowało 14 zakładów ubezpieczeń. Natomiast spadek składki przypisanej brutto dotyczył 14 zakładów ubezpieczeń.

Koncentracja sektora ubezpieczeń działu I

W dziale I ubezpieczeń udział 5 największych zakładów ubezpieczeń utrzymuje się na stałym poziomie ok. 60,5%. Duże zmiany zaszły natomiast na liście największych zakładów ubezpieczeń działu I.

Tabela 1. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w I półroczach 2011 r. i 2012 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	06.2011	Zakład ubezpieczeń	06.2012
1	PZU ŻYCIE SA	31,48 %	PZU ŻYCIE SA	26,44 %
2	EUROPA S.A.	9,82 %	BENEFIA TU na ŻYCIE S.A. Vienna Insurance Group	12,48 %
3	WARTA S.A.	7,65 %	OPEN LIFE TU ŻYCIE S.A.	8,74 %
4	ING TUnŻ S.A.	6,13 %	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	6,66 %
5	AVIVA TUnŻ S.A.	5,61 %	WARTA S.A.	6,24 %
Razem		60,68 %	Razem	60,55 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu I

W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu I w I półroczu 2012 r. dominowały ubezpieczenia na życie (grupa 1) stanowiące 57,01% składki przypisanej brutto działu I. Należy zaznaczyć, iż 6,19% składki przypisanej brutto w grupie 1 stanowi składka

W dziale I ubezpieczeń nastąpiły duże zmiany na liście 5 największych zakładów ubezpieczeń

W strukturze ubezpieczeń działu I przeważały ubezpieczenia na życie (grupa 1) stanowiące 57,01% składki działu

przypisana brutto z ubezpieczeniowych produktów strukturyzowanych² (0,69 mld zł). Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (grupa 3) stanowiły 30,65% łącznej składki, przy czym część składki przypisanej w tej grupie pochodzi z UFK lokujących środki finansowe w instrumenty strukturyzowane lub instrumenty pochodne w związku z oferowaniem ubezpieczeniowych produktów strukturyzowanych.³ Kolejną pozycję zajmowały uzupełniające ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 5) stanowiące 11,80% składki. Udział ubezpieczeń posagowych (grupa 2) i rentowych (grupa 4) był nieznaczący i wynosił odpowiednio: 0,29% i 0,25% składki przypisanej brutto działu I.

Wykres 2. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w I półroczach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Analizując zmiany w strukturze składki przypisanej brutto w I półroczu 2012 r. w stosunku do analogicznego okresu 2011 r., można zauważyć wzrost udziału ubezpieczeń na życie (grupa 1) o 1,82 p.p. przy spadku udziału ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (grupa 3) – o 0,60 p.p. oraz spadku pozostałych ubezpieczeń wypadkowych i chorobowych (grupa 5) o 1,11 p.p. Jest to odwrotna tendencja do mającej miejsce w latach 2010 – 2011, co związane jest przede wszystkim ze wzrostem konkurencyjności produktów oferowanych przez zakłady ubezpieczeń w ramach bancassurance w stosunku do lokat bankowych.

■ Składka zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych (dział II)

W I półroczu 2012 r. składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń osobowych i majątkowych wyniosła 13,60 mld zł, co stanowiło wzrost o 6,58% (0,84 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r.

² Ubezpieczeniowe produkty strukturyzowane stanowią najczęściej połączenie ubezpieczenia na życie i dożycie lub ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Są to produkty z gwarancją ochrony kapitału, w których zyski zależą od inwestycji w instrumenty pochodne.

³ Udział UFK, które lokują środki finansowe w instrumenty strukturyzowane lub instrumenty pochodne w związku z oferowaniem ubezpieczeń strukturyzowanych w łącznej kwocie aktywów UFK według stanu na dzień 30 czerwca 2012 r. wyniósł 9,26% (3,66 mln zł) i wzrósł o 5,46 p.p. w porównaniu ze stanem na 30 czerwca 2011 r.

Największy wzrost składki przypisanej brutto odnotowano w następujących grupach ubezpieczeń:

- w grupie 10 (OC komunikacyjne) w stosunku do roku poprzedniego o 0,36 mld zł tj. 8,54% (do 4,51 mld zł),
- w grupie 13 (OC pozostałe) w stosunku do roku poprzedniego o 0,20 mld zł tj. 23,88% (do 1,02 mld zł),
- w grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych) w stosunku do roku poprzedniego o 0,13 mld zł, tj. 14,17% (do 1,05 mld zł).

Wzrost składki przypisanej brutto w ubezpieczeniu OC komunikacyjnym jest w dużej mierze spowodowany zmianami w taryfach składek.

Spadek składki przypisanej brutto w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego miał natomiast miejsce w przypadku 4 grup ubezpieczeń, z czego największy:

- w grupie 17 (ubezpieczenia ochrony prawnej) o 0,06 mld zł, tj. 58,90% (do 0,04 mld zł),
- w grupie 16 (ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych) o 0,02 mld zł, tj. 6,13% (do 0,37 mld zł).

Wzrost składki przypisanej brutto w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. zanotowało 25 zakładów ubezpieczeń. Natomiast spadek składki przypisanej brutto wykazało 8 zakładów ubezpieczeń.

Koncentracja sektora ubezpieczeń działu II

W I półroczu 2012 r. w dziale II zaobserwowano nieznaczny spadek udziału 5 największych zakładów ubezpieczeń w rynku o 0,31 p.p. w porównaniu z poprzednim rokiem. W kolejności 5 największych zakładów ubezpieczeń zmiana nastąpiła jedynie na pozycji 5.

W dziale II ubezpieczeń nastąpił spadek udziału 5 największych zakładów ubezpieczeń

Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w I półroczach 2011 r. i 2012 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	06.2011	Zakład ubezpieczeń	06.2012
1	PZU SA	33,03 %	PZU SA	32,63 %
2	STU ERGO HESTIA S.A.	10,83 %	STU ERGO HESTIA S.A.	10,40 %
3	TUIR WARTA S.A.	8,94 %	TUIR WARTA S.A.	9,42 %
4	TU ALLIANZ POLSKA S.A.	7,31 %	TU ALLIANZ POLSKA S.A.	6,69 %
5	INTERRISK S.A. Vienna Insurance Group	4,37 %	UNIQA TU S.A.	4,51 %
Razem		64,95 %	Razem	64,64 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

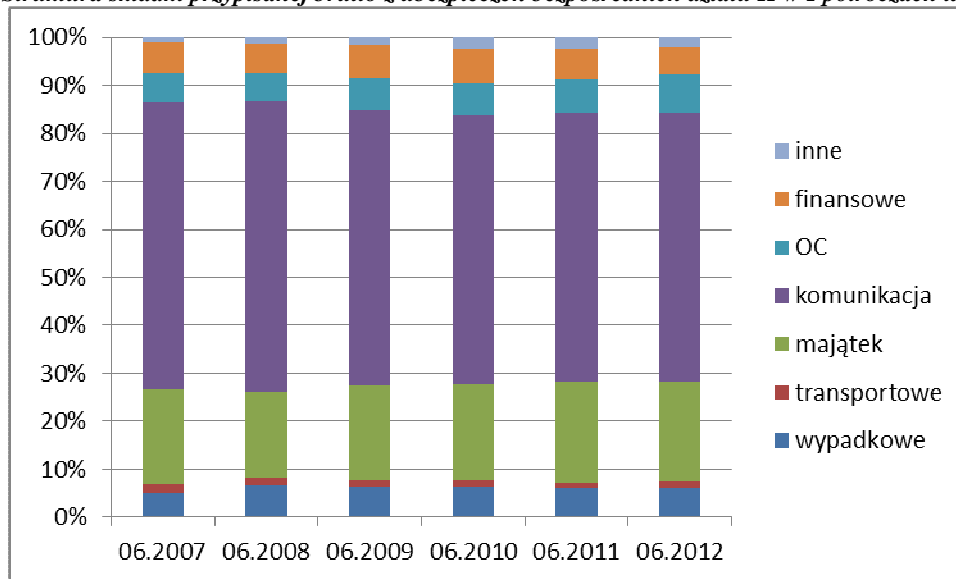
Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu II

W strukturze pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych w I półroczu 2012 r. dominowały ubezpieczenia komunikacyjne (grupa 3 i 10) stanowiące łącznie 56,01% składki przypisanej brutto działu II z działalności bezpośredniej, przy czym udział ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych wynosił 34,06%, natomiast ubezpieczeń auto-casco 21,95%.

Drugą pozycję zajmowały ubezpieczenia majątkowe (grupa 8 i 9), które stanowiły łącznie 20,74% składki. Na kolejnych miejscach znajdowały się pozostałe ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (grupy 11-13) o udziale 7,96%, ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 1 i 2) o udziale 6,12% oraz ubezpieczenia finansowe (grupa 14-16) o udziale 5,80%.

W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu II dominowały ubezpieczenia komunikacyjne stanowiące łącznie 56% składki działu

Wykres 3. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w I półroczach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Porównując strukturę rynku ubezpieczeń bezpośrednich działu II w I półroczu 2012 r. z analogicznym okresem 2011 r. zauważamy, że największy wzrost udziału, o 1,11 p.p., zanotowały ubezpieczenia grupy 13 (ubezpieczenia OC ogólnej), a następnie grupy 10 (o 0,78 p.p.). Natomiast największy spadek dotyczył ubezpieczeń auto-casco komunikacyjnych (grupa 3), których udział zmniejszył się o 1,01 p.p.

2.2.2. Przychody z działalności lokacyjnej

Przychody z działalności lokacyjnej, z lokat na ryzyko zakładu ubezpieczeń oraz na ryzyko ubezpieczających, w I półroczu 2012 r. wyniosły 7,12 mld zł, co stanowiło wzrost o 11,68% (tj. o 0,74 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. Związane jest to przede wszystkim ze wzrostem przychodów z lokat w dziale I, w szczególności niezrealizowanych zysków z lokat, które wzrosły o 85,58% z 1,08 mld zł do 2,00 mld zł. W dziale II przychody z działalności lokacyjnej w porównaniu z I półroczem 2011 r. spadły o 0,47 mld zł (o 14,91%) do poziomu 2,69 mld zł.

Wzrost przychodów z działalności lokacyjnej sektora ubezpieczeń o 11,7%

W strukturze przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń ogółem dominują przychody z niezrealizowanych zysków z lokat – głównie z lokat ubezpieczeń na życie gdzie ryzyko inwestycyjne ponosi ubezpieczający (30,31%), dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu (25,02%) oraz z udziałów lub akcji z lokat w jednostkach podporządkowanych (19,04%).

Zauważalne są duże różnice pomiędzy strukturami przychodów w poszczególnych działach ubezpieczeń (co w dużej mierze związane jest ze strukturą lokat). W dziale I 45,13% stanowią przychody z niezrealizowanych zysków z lokat – głównie z lokat ubezpieczeń na życie gdzie ryzyko inwestycyjne ponosi ubezpieczający, a 23,74% przychodów pochodzi z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu (głównie przychody z dłużnych papierów wartościowych Skarbu Państwa). Przychody z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń działu II w 45,55% pochodziły z udziałów lub akcji z lokat w jednostkach podporządkowanych, a w 27,13% dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu.

Tabela 3. Zestawienie przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł)

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	06.2011	06.2012	Zmiana	Zmiana w %	06.2011	06.2012	Zmiana	Zmiana w %
Razem	3 214,10	4 430,35	1 216,24	37,84%	3 162,24	2 690,88	-471,37	-14,91%
I. Przychody z lokat	2 136,80	2 431,04	294,24	13,77%	3 012,86	2 531,81	-481,04	-15,97%
1. Przychody z lokat w nieruchomości	0,82	0,89	0,07	8,66%	6,81	7,63	0,82	12,03%
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	284,16	130,61	-153,55	-54,04%	1 998,01	1 229,31	-768,70	-38,47%
2.1. z udziałów i akcji	283,67	129,76	-153,91	-54,26%	1 995,47	1 225,81	-769,66	-38,57%
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	0,49	0,85	0,36	72,87%	2,54	3,50	0,96	37,96%
2.3. z pozostałych lokat	0,00	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00	-
3. Przychody z innych lokat finansowych	1 445,40	1 499,25	53,84	3,73%	787,73	911,56	123,82	15,72%
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	50,87	103,06	52,19	102,60%	20,20	34,54	14,33	70,94%
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	1 095,53	1 051,55	-43,97	-4,01%	706,57	729,93	23,36	3,31%
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	284,94	325,25	40,31	14,15%	34,77	76,51	41,74	120,06%
3.4. z pozostałych lokat	14,08	19,39	5,32	37,78%	26,19	70,58	44,39	169,51%
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	8,55	1,24	-7,31	-85,47%	3,00	2,39	-0,61	-20,47%
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	397,86	799,04	401,19	100,84%	217,30	380,93	163,63	75,30%
II. Niezrealizowane zyski z lokat	1 077,30	1 999,31	922,01	85,58%	149,39	159,06	9,67	6,48%

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

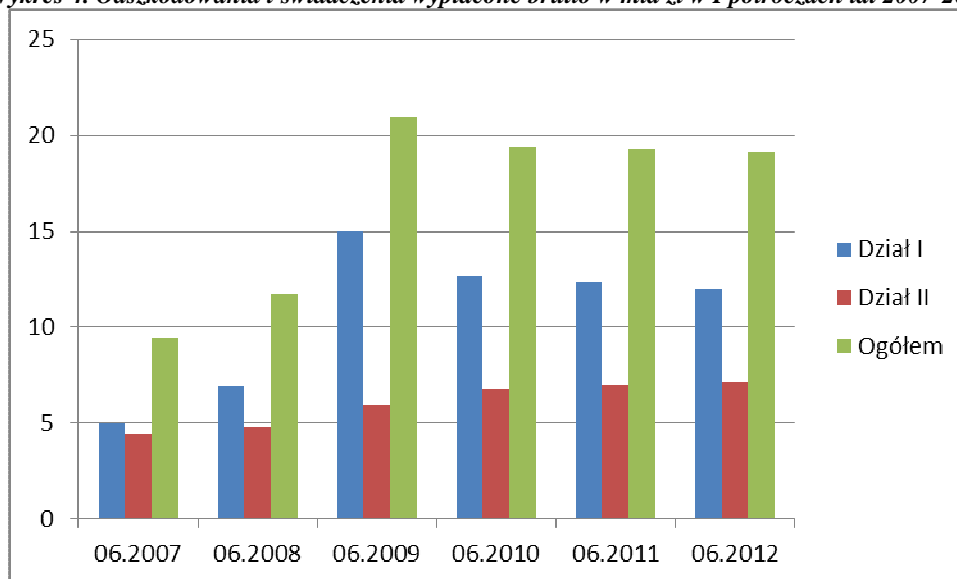
2.3. Koszty zakładów ubezpieczeń

Łączne koszty zakładów ubezpieczeń były w I półroczu 2012 r. równe 39,35 mld zł. W strukturze kosztów zakładów ubezpieczeń dominują odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (48,56% łącznych kosztów). Kolejne pozycje zajmują: zmiany stanu poszczególnych rodzajów rezerw techniczno – ubezpieczeniowych brutto (stanowiące 19,25% łącznych kosztów) oraz koszty akwizycji i koszty administracji (17,53% kosztów).

2.3.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone

Główną pozycję kosztów zakładów ubezpieczeń stanowiły koszty związane z wypłatą odszkodowań i świadczeń wynikających z umów ubezpieczenia. W I półroczu 2012 r. zakłady ubezpieczeń wypłaciły w ujęciu brutto 19,11 mld zł odszkodowań i świadczeń wraz z kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów. Wartość ta nieznacznie spadła (o 0,93%, czyli o 0,18 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r.

Wykres 4. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w mld zł w I półroczach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Świadczenia wypłacone zakładów ubezpieczeń na życie

W dziale I w I półroczu 2012 r. zostały wypłacone świadczenia brutto w wysokości 12,01 mld zł (62,85% łącznych świadczeń brutto sektora ubezpieczeń), czyli o 2,40% (o 0,30 mld zł) mniej niż w I półroczu poprzedniego roku. Na spadek wartości świadczeń miały wpływ głównie niższe wypłaty świadczeń w ramach grupy 1 (spadek o 0,51 mld zł, tj. 6,03%). Z drugiej strony nastąpił wzrost o 7,63% (tj. 0,22 mld zł) wielkości wypłaconych świadczeń w ramach grupy 3 do poziomu 3,04 mld zł.

Wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń w dziale I spadła o 2,40%

■ Odszkodowania i świadczenia wypłacone zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

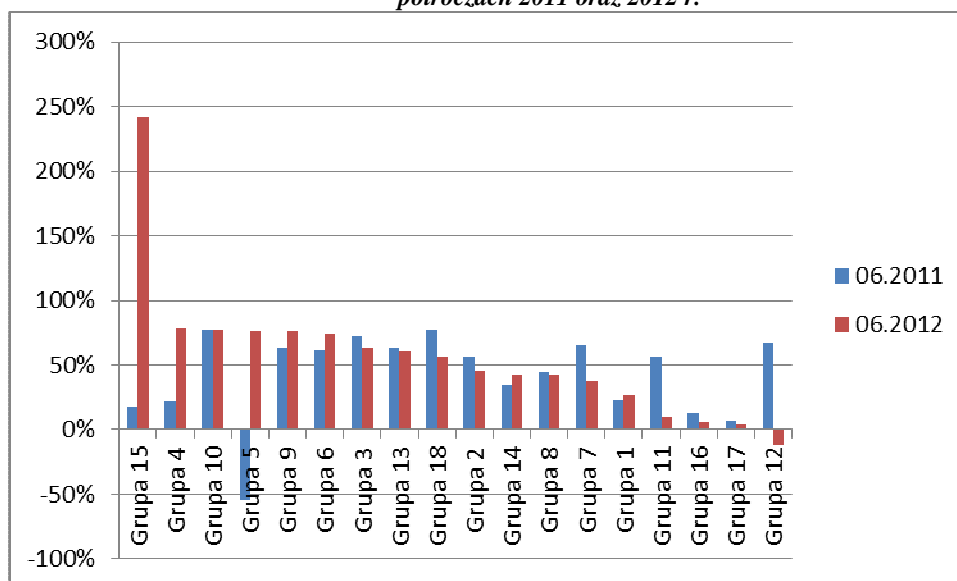
W dziale II odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w I półroczu 2012 r. wyniosły 7,10 mld zł i w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. wzrosły o 1,65%. Wzrost wypłaconych odszkodowań i świadczeń odnotowało 22 zakładów ubezpieczeń, zaś 11 zakładów zanotowało spadek.

Na wzrost odszkodowań i świadczeń w dziale II znaczący wpływ miały odszkodowania i świadczenia wypłacone przede wszystkim w związku z ubezpieczeniami grupy 9 (ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych) – wzrost o 0,37 mld zł, w grupie 5 (ubezpieczenie casco statków powietrznych) – wzrost o 0,09 mld zł oraz 10 (OC komunikacyjne) – wzrost o 0,05 mld zł. Z kolei największy spadek wypłat zanotowano w grupie 3 (auto-casco) – o 0,20 mld zł oraz w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami) – o 0,16 mld zł.

Wskaźnik szkodowości na udziale własnym

Wskaźnik szkodowości na udziale własnym wskazuje, jaką część składki zarobionej zakład ubezpieczeń przeznaczają na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia. Wskaźnik szkodowości na udziale własnym działu II w pierwszym półroczu 2012 r. spadł w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku z 62,94% do 62,80%, tj. o 0,14 p.p. Oznacza to, iż zakłady ubezpieczeń tego działu przeznaczyły na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia blisko 63% składki zarobionej na udziale własnym. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości w poszczególnych grupach ubezpieczeń przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w I półroczach 2011 oraz 2012 r.

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.3.2. Koszty działalności ubezpieczeniowej

Znaczącą pozycję wśród wydatków zakładów ubezpieczeń zajmują koszty działalności ubezpieczeniowej, które obejmują koszty akwizycji, koszty administracyjne oraz prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów.

W I półroczu 2012 r. koszty działalności ubezpieczeniowej, po uwzględnieniu otrzymanych prowizji reasekuracyjnych, osiągnęły wartość 6,52 mld zł, co stanowiło wzrost o 13,40%, tj. o 0,77 mld zł w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 21,52 zł z każdych 100 zł składki zarobionej na udziale własnym, przy czym w ubezpieczeniach na życie koszty wyniosły około 16,06 zł, natomiast w ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych około 31,17 zł. Łącznie koszty administracyjne i akwizycji wyniosły w I półroczu 2012 r. 6,90 mld zł i wzrosły w porównaniu z I półroczem 2011 r. o 13,57% tj. o 0,82 mld zł.

Koszty działalności ubezpieczeniowej (obejmujące koszty akwizycji i koszty administracyjne) wzrosły o 13,40%

Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 21,52 zł z każdych 100 zł składki

Wykres 6. Koszty działalności ubezpieczeniowej w mld zł w I półroczach lat 2007-2012

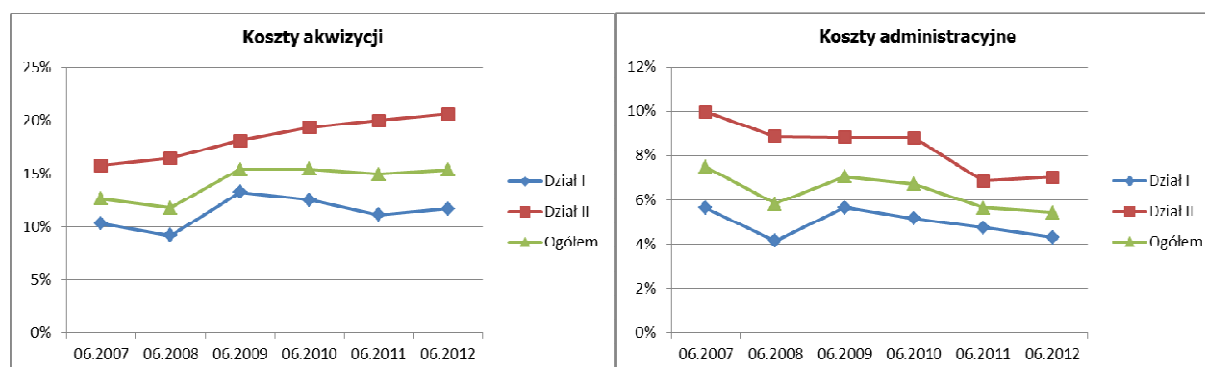

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Koszty akwizycji obejmują m.in. wszelkie koszty związane z zawieraniem i odnawianiem umów ubezpieczenia (np. prowizje agencyjne, koszty badań lekarskich, koszty ekspertyz). Obejmują również płacone cedentom prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach. W I półroczu 2012 r. koszty akwizycji w zakładach ubezpieczeń ogółem osiągnęły kwotę 5,10 mld zł i były wyższe o 15,65% (tj. o 0,69 mld zł) w stosunku do I półrocza 2011 r. Koszty akwizycji łącznie stanowiły 15,34% składki przypisanej brutto sektora ubezpieczeń. Koszty akwizycji w dziale I wyniosły 2,29 mld zł (wzrost roczny o 23,44%) i stanowiły 11,68% składki przypisanej brutto działu I. W dziale II koszty te wyniosły 2,80 mld zł (wzrost o 9,97%) i stanowiły 20,62% składki przypisanej brutto działu II.

Koszty administracyjne obejmują koszty zarządu i administracji oraz ogólne koszty dotyczące działalności ubezpieczeniowej, takie jak: koszty utrzymania biur, koszty usług obcych, wynagrodzenia, koszty zużycia energii itp. Koszty administracyjne sektora ubezpieczeń w I półroczu 2012 r. wyniosły 1,80 mld zł (wzrost roczny o 8,05%), w tym 0,85 mld zł w dziale I oraz 0,95 mld zł w dziale II. Koszty te ogółem stanowiły 5,42% składki przypisanej brutto sektora ubezpieczeń. Udział kosztów administracyjnych w składce przypisanej brutto w dziale I wynosi 4,31%, a w dziale II 7,02%.

Wykres 7. Kształtowanie się poziomów kosztów akwizycji i administracji w I półroczach lat 2007-2012

2.3.3. Koszty związane z działalnością lokacyjną

Koszty związane z działalnością lokacyjną wszystkich zakładów ubezpieczeń w I półroczu 2012 r. wyniosły 1,67 mld zł, co stanowiło spadek o blisko 12,98% w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r., kiedy to osiągnęły wartość 1,92 mld zł.

Koszty działalności lokacyjnej spadły o blisko 13%

W dziale I koszty te osiągnęły 1,37 mld zł (spadek z poziomu 1,54 mld zł w I półroczu 2011 r.). Spadek ten związany jest przede wszystkim ze spadkiem niezrealizowanych strat na lokatach (o 0,23 mld zł) przede wszystkim w ubezpieczeniach z grupy 3 i 1. W dziale II koszty działalności lokacyjnej wyniosły 0,30 mld zł (spadek o 0,07 mld zł), głównie wskutek spadku o 0,08 mld zł wyniku ujemnego z realizacji lokat.

Koszty związane z działalnością lokacyjną z lokat z pozycji B aktywów w I półroczu 2012 r. były niższe o 21,25% w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. i wyniosły 0,67 mld zł (spadek z 0,40 mld zł). Koszty te dla zakładów ubezpieczeń działu I osiągnęły w I półroczu 2012 r. wartość 0,37 mld zł. W porównaniu z wartością uzyskaną w roku poprzednim zanotowano spadek tych kosztów o 14,42%, czyli o 0,02 mld zł.

- W strukturze tych kosztów związanych z działalnością lokacyjną ogółem dominują niezrealizowane straty na lokatach, które stanowiły 59,40% kosztów oraz wynik ujemny z realizacji lokat, który stanowił 32,59%.
- Rozpatrując z kolei strukturę kosztów związanych z działalnością lokacyjną ogółem wg rodzajów lokat (z pozycji B aktywów) należy zauważyć, że w kosztach tych dominują koszty wynikające z instrumentów pochodnych (36,80%) oraz z akcji i udziałów (30,09%).

Tabela 4. Zestawienie kosztów związanych z działalnością lokacyjną zakładów ubezpieczeń (w mln zł)

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	06.2011	06.2012	Zmiana	Zmiana w %	06.2011	06.2012	Zmiana	Zmiana w %
Razem	1 541,83	1 365,14	-176,69	-11,46%	375,93	303,77	-72,16	-19,19%
I. Koszty działalności lokacyjnej	414,23	467,55	53,32	12,87%	276,97	210,05	-66,92	-24,16%
1. Koszty utrzymania nieruchomości	0,92	1,99	1,07	116,75%	5,52	5,34	-0,18	-3,34%
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	51,46	50,64	-0,81	-1,58%	33,19	37,34	4,15	12,51%
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	1,85	24,46	22,60	1219,89%	0,82	13,87	13,05	1595,70%
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	360,00	390,46	30,46	8,46%	237,44	153,50	-83,95	-35,35%
II. Niezrealizowane straty na lokatach	1 127,60	897,59	-230,01	-20,40%	98,96	93,73	-5,23	-5,29%

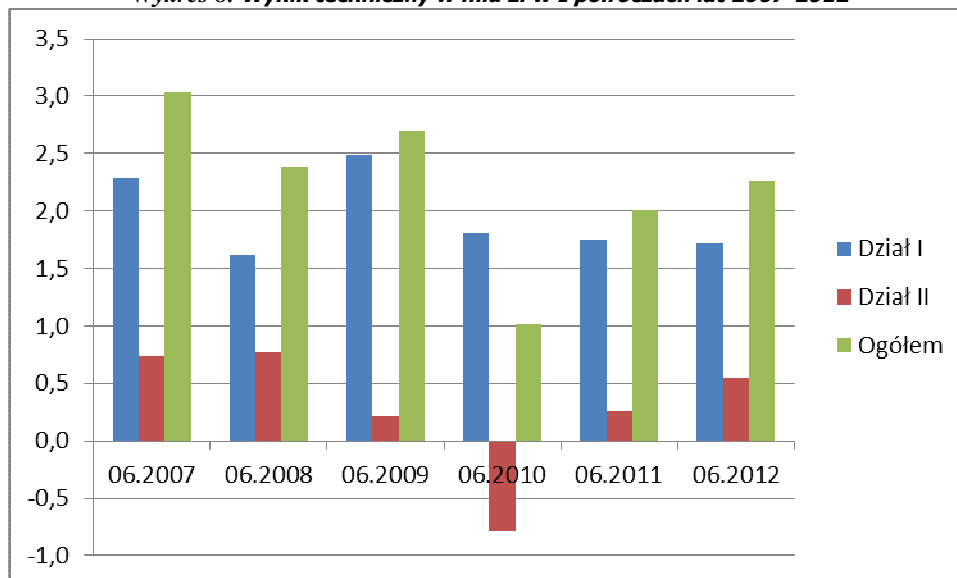
Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.4. Wyniki zakładów ubezpieczeń

2.4.1. Wynik techniczny

W I półroczu 2012 r. zakłady ubezpieczeń odnotowały zysk techniczny na poziomie 2,26 mld zł (wzrost o 12,48%, tj. o 0,25 mld zł w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego). W okresie tym w dziale ubezpieczeń na życie zysk techniczny wyniósł 1,72 mld zł (spadek o 2,21%), a w dziale ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych zysk wyniósł 0,55 mld zł (wzrost o 112,80%).

Wykres 8. Wynik techniczny w mld zł w I półroczach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Wynik techniczny zakładów ubezpieczeń na życie

W I półroczu 2012 r. dodatni wynik techniczny liczony dla wszystkich zakładów ubezpieczeń działu I został wypracowany we wszystkich grupach ubezpieczeń na życie. Największy zysk techniczny, w wysokości 0,78 mld zł, odnotowano w grupie 5, a następnie w grupie 1, w której wyniósł on 0,56 mld zł.

Wśród zakładów ubezpieczeń na życie dodatni wynik techniczny za I półrocze 2012 r. osiągnęły 23 zakłady ubezpieczeń.

We wszystkich grupach ubezpieczeń w dziale I wypracowany został dodatni wynik techniczny.

■ Wynik techniczny zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

Istotna poprawa wyniku technicznego nastąpiła w grupie 3 i 10, w których osiągnięty został zysk techniczny. Zysk techniczny w grupie 10 jest konsekwencją przede wszystkim dokonanych zmian taryf składek w ubezpieczeniach komunikacyjnych. Z kolei zakłady ubezpieczeń działu II traciły głównie na działalności w grupie 9, co związane jest ze wzrostem wypłacanych odszkodowań i świadczeń w ubezpieczeniach pozostałych szkód rzeczowych w związku z przymrozkami mającymi miejsce na początku 2012 r.

2.4.2. Wynik z działalności lokacyjnej

Należy zauważyć, że w przypadku zakładów ubezpieczeń na życie działalność lokacyjna jest ujęta w technicznym rachunku ubezpieczeń, więc omawiany powyżej wynik techniczny tego działu, prezentuje zarówno wynik z działalności ubezpieczeniowej, jak i lokacyjnej.

Wynik z działalności lokacyjnej ogółem wynosił w I półroczu 2012 r. 5,45 mld zł, czyli o 0,99 mld zł więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zakłady ubezpieczeń działu I oraz działu II wykazały z działalności lokacyjnej zysk, odpowiednio 3,07 mld zł i 2,39 mld zł, przy czym zysk z działalności lokacyjnej w dziale I wzrósł o 83,30%, natomiast w dziale II zmniejszył się o 14,33%. Wzrost w dziale I związany był przede wszystkim ze zwiększeniem się niezrealizowanych zysków z lokat (o 0,92 mld zł), spadek w dziale II związany był przede wszystkim z niższą wartością przychodów w jednostkach podporządkowanych (spadek o 0,77 mld zł).

Tabela 5. Zestawienie przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł)

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	06.2011	06.2012	Zmiana	Zmiana w %	06.2011	06.2012	Zmiana	Zmiana w %
Wynik z działalności lokacyjnej	1 672,28	3 065,21	1 392,93	83,30%	2 786,32	2 387,10	-399,21	-14,33%
Przychody z działalności lokacyjnej	3 214,10	4 430,35	1 216,24	37,84%	3 162,24	2 690,88	-471,37	-14,91%
Koszty związane z działalnością lokacyjną	1 541,83	1 365,14	-176,69	-11,46%	375,93	303,77	-72,16	-19,19%

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.4.3. Wynik finansowy netto

Wynik finansowy netto sektora ubezpieczeń w I półroczu 2012 r. wyniósł 4,13 mld zł i spadł o 6,01% tj. o 0,26 mld zł w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. Wynik finansowy netto działu I wyniósł 1,71 mld zł i w porównaniu z I półroczem poprzedniego roku spadł o 1,92%. W dziale II wynik finansowy netto osiągnął wartość 2,42 mld zł i w odniesieniu do I półrocza 2011 r. zanotował on spadek o 8,70%.

Sektor ubezpieczeń wykazał niższy zysk finansowy.

Wykres 9. Wynik finansowy netto w mld zł w I półroczach lat 2007-2012

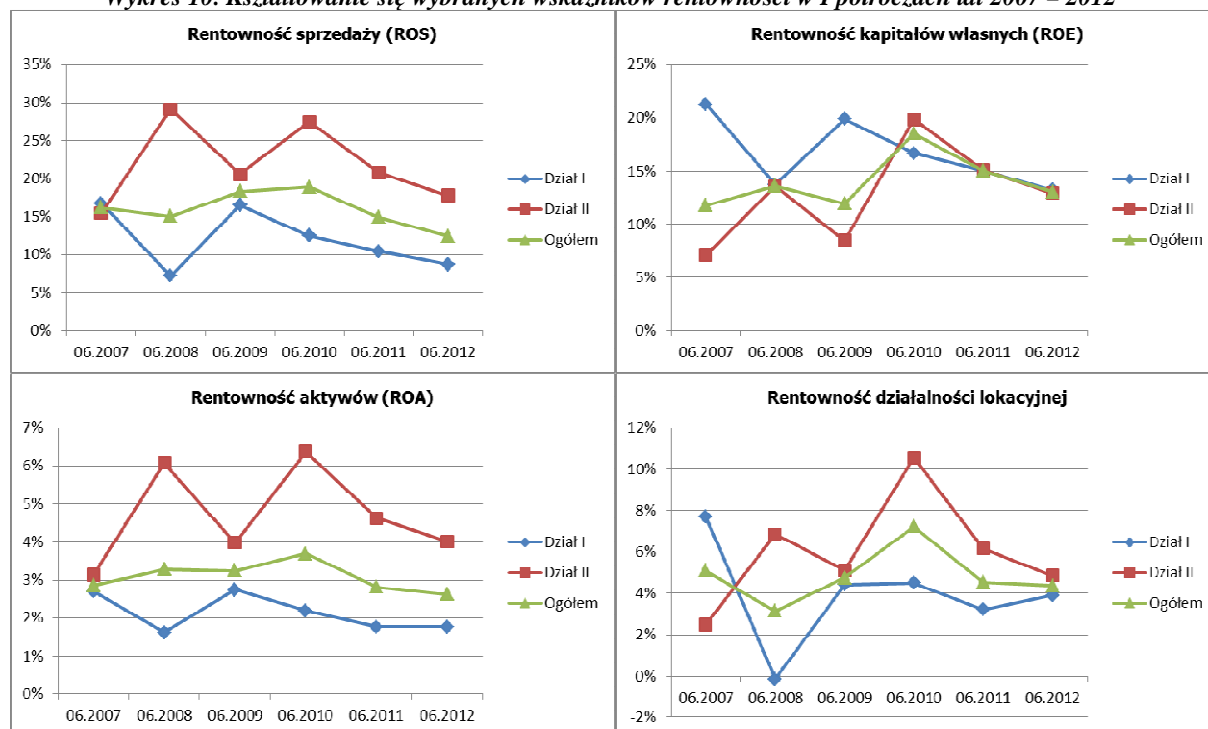

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Wskaźniki rentowności

Wskaźniki rentowności obrazują relacje zachodzące pomiędzy wynikami finansowymi zakładu ubezpieczeń w odniesieniu do różnych kategorii ekonomicznych, mają więc za zadanie ocenę zysku osiągniętego z poniesionych nakładów. Wskaźniki rentowności określają wielkość wyniku finansowego (brutto lub netto) przypadającą na jednostkę zaangażowanych w zakładzie ubezpieczeń kapitałów własnych, aktywów ogółem czy składki przypisanej brutto. W przypadku odnotowanego zysku określają stopę zwrotu ze środków będących w dyspozycji zakładu ubezpieczeń bądź z działalności ubezpieczeniowej.

Wykres 10. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w I półroczach lat 2007 – 2012⁴

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.5. Aktywa zakładów ubezpieczeń

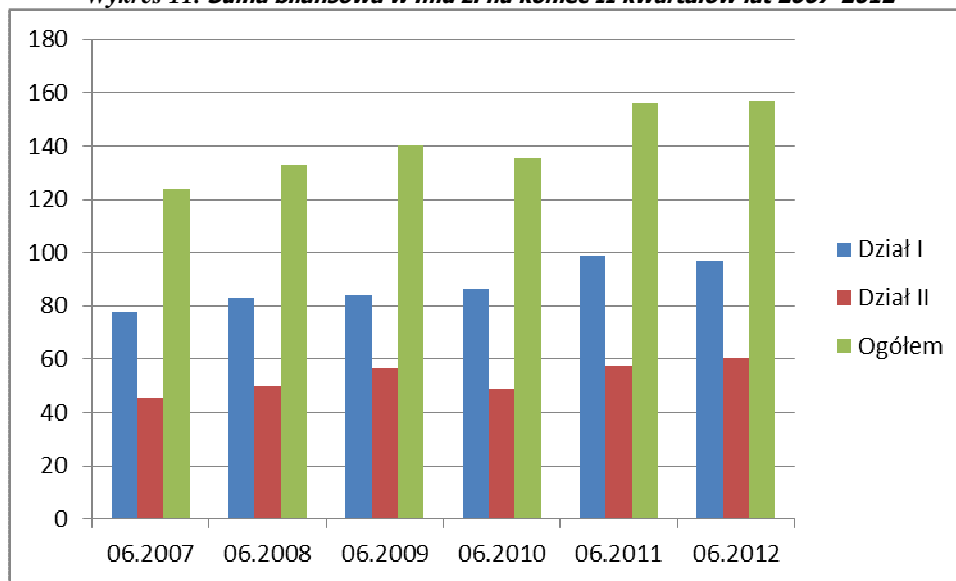
Wartość aktywów zakładów ubezpieczeń na koniec I półrocza 2012 r. wyniosła 157,16 mld zł i nieznacznie wzrosła w porównaniu z I półroczem 2011 r. o 0,75%, tj. o 1,17 mld zł.

- Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie, równe 96,77 mld zł, spadły o 1,91% (tj. o 1,88 mld zł) w porównaniu z I półroczem 2011 r.
- W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość aktywów wyniosła 60,39 mld zł, co w porównaniu z I półroczem 2011 r. stanowi wzrost o 5,32% tj. o 3,05 mld zł.

Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie zmniejszyły się, natomiast aktywa majątkowych zwiększyły się

⁴ Rentowność sprzedaży (ROS) - wskaźnik informuje o udziale wyniku finansowego netto w wartości składki przypisanej brutto. Rentowność kapitałów własnych (ROE) - wskaźnik będący relacją wyniku finansowego netto do wartości kapitałów własnych. Rentowność aktywów (ROA) - wskaźnik stanowi relację wyniku finansowego netto do wartości aktywów. Rentowność działalności lokacyjnej - wskaźnik wykazuje wyrażoną procentowo relację dochodów z lokat do wartości lokat B.

Wykres 11. Suma bilansowa w mld zł na koniec II kwartałów lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Główną pozycją aktywów zakładów ubezpieczeń działu I i działu II są lokaty (pozycja B aktywów), stanowiące 62,45% sumy bilansowej oraz aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający, których udział w sumie bilansowej wynosi 25,97%.

Tabela 6. Aktywa zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w I półroczach lat 2011-2012

Wyszczególnienie	06.2011	06.2012	Zmiana (w %)	Zmiana (w mln zł)	udział
Dział I	98 651,21	96 770,06	-1,91 %	-1 881,16	100,00 %
wartości niematerialne i prawne	145,76	178,06	22,16 %	32,30	0,18 %
lokaty B	53 680,70	50 289,05	-6,32 %	-3 391,65	51,97 %
lokaty C	40 026,83	40 811,63	1,96 %	784,80	42,17 %
należności	1 370,97	1 214,30	-11,43 %	-156,67	1,25 %
inne składniki aktywów	384,40	665,50	73,13 %	281,11	0,69 %
rozliczenia międzyokresowe	3 042,56	3 611,51	18,70 %	568,95	3,73 %
Dział II	57 335,30	60 387,27	5,32 %	3 051,97	100,00 %
wartości niematerialne i prawne	372,83	427,70	14,72 %	54,87	0,71 %
lokaty B	44 358,46	47 862,18	7,90 %	3 503,72	79,26 %
należności	7 893,61	7 126,13	-9,72 %	-767,48	11,80 %
inne składniki aktywów	640,78	726,17	13,33 %	85,39	1,20 %
rozliczenia międzyokresowe	4 069,62	4 245,09	4,31 %	175,48	7,03 %

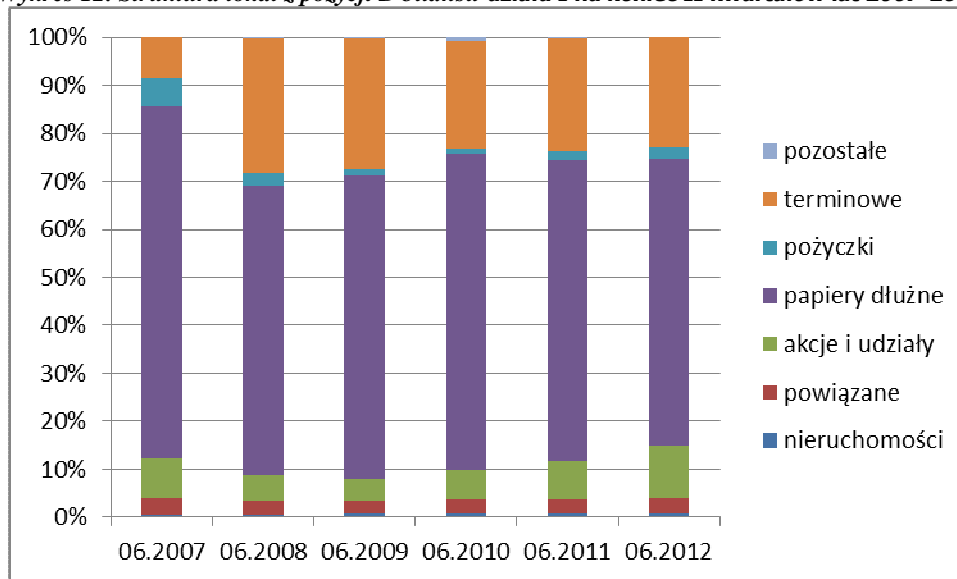
Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.5.1. Lokaty zakładów ubezpieczeń (lokaty z pozycji B aktywów)

Wartość lokat z pozycji B aktywów zakładów ubezpieczeń na koniec I półrocza 2012 r. wyniosła 98,15 mld zł, co w porównaniu z I półroczem 2011 r. stanowi wzrost o 0,11%, tj. o 0,11 mld zł. Główną pozycję w strukturze lokat stanowią dłużne papiery wartościowe (głównie dłużne papiery wartościowe Skarbu Państwa) i depozyty bankowe, których udział wynosi odpowiednio: 63,74% oraz 15,51%.

W zakładach ubezpieczeń na życie, na koniec I półrocza 2012 r., lokaty z pozycji B aktywów wynosiły 50,29 mld zł, co oznacza, że w stosunku do stanu na koniec I półrocza 2011 r. zmniejszyły się o 6,32%, tj. o 3,39 mld zł. Udział lokat B w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu I wyniósł 51,97%.

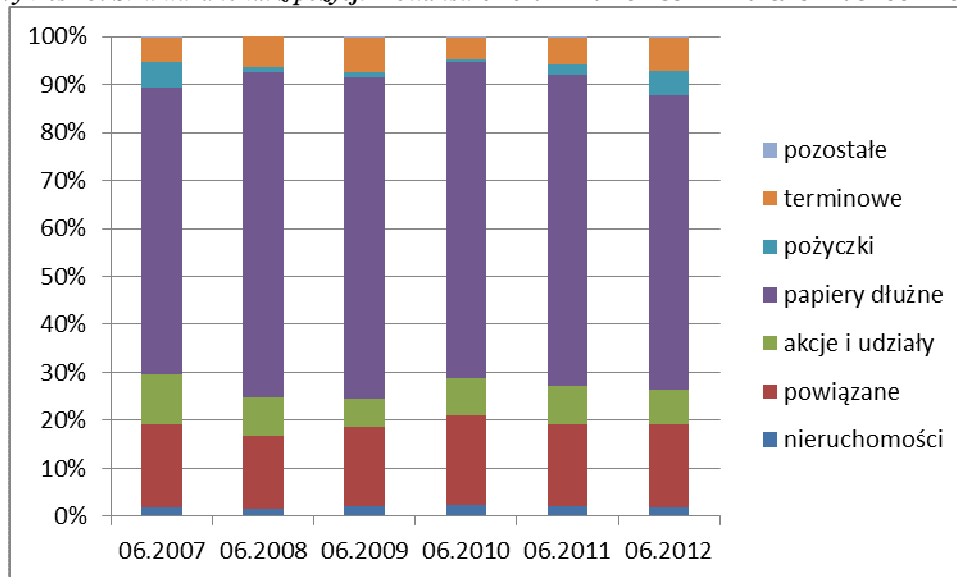
Wykres 12. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I na koniec II kwartałów lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość lokat na koniec I półrocza 2012 r. wyniosła 47,86 mld zł, co stanowi wzrost w porównaniu z I półroczem 2011 r. o 7,90%, tj. o 3,50 mld zł. Udział lokat B w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu II wyniósł 79,26%.

Wykres 13. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II na koniec II kwartałów lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.6. Pasywa zakładów ubezpieczeń

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowią rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia oraz kapitały własne. Udział rezerw techniczno – ubezpieczeniowych na udziale własnym w sumie bilansowej na koniec I półrocza 2012 r. wyniósł 70,31%, natomiast kapitały własne stanowiły 20,16% wartości sumy bilansowej.

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowią rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe brutto oraz kapitały własne

Tabela 7. Pasywa zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w I półroczach lat 2011-2012

Wyszczególnienie	06.2011	06.2012	Zmiana (w %)	Zmiana (w mln zł)	udział
Dział I	98 651,21	96 770,06	-1,91 %	-1 881,15	100,00 %
kapitały własne	11 641,51	12 930,45	11,07 %	1 288,94	13,36 %
zobowiązania podporządkowane	55,64	55,68	0,06 %	0,03	0,06 %
rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	78 656,24	78 527,52	-0,16 %	-128,73	81,15 %
udział reasekuratorów w rezerwach	1 336,34	1 092,77	-18,23 %	-243,57	-1,13 %
oszacowane regresy i odzyski	0,00	0,00	-	0,00	-0,00 %
pozostałe rezerwy	1 321,64	1 146,83	-13,23 %	-174,81	1,19 %
zobowiązania z tytułu depozytów reasekuracyjnych	1 298,54	1 005,60	-22,56 %	-292,93	1,04 %
pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	6 390,87	3 522,44	-44,88 %	-2 868,43	3,64 %
rozliczenia międzyokresowe	623,10	674,30	8,22 %	51,20	0,70 %
Dział II	57 335,30	60 387,27	5,32 %	3 051,97	100,00 %
kapitały własne	17 575,14	18 751,16	6,69 %	1 176,02	31,05 %
zobowiązania podporządkowane	62,03	96,43	55,46 %	34,40	0,16 %
rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	34 692,63	38 367,10	10,59 %	3 674,47	63,54 %
udział reasekuratorów w rezerwach	4 608,76	5 296,94	14,93 %	688,18	-8,77 %
oszacowane regresy i odzyski	266,63	263,11	-1,32 %	-3,52	-0,44 %
pozostałe rezerwy	717,52	909,80	26,80 %	192,29	1,51 %
zobowiązania z tytułu depozytów reasekuracyjnych	956,30	1 337,75	39,89 %	381,45	2,22 %
pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	7 169,83	5 360,42	-25,24 %	-1 809,41	8,88 %
rozliczenia międzyokresowe	1 037,24	1 124,66	8,43 %	87,42	1,86 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.6.1. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń

Wartość kapitałów własnych zakładów ubezpieczeń na koniec I półrocza 2012 r. wyniosła 31,68 mld zł i w odniesieniu do poprzedniego roku zwiększyła się o 8,44%, tj. o 2,46 mld zł.

- Wartość kapitałów własnych **zakładów ubezpieczeń na życie** na koniec I półrocza 2012 r. wyniosła 12,93 mld zł i w odniesieniu do poprzedniego roku ich wartość wzrosła się o 11,07%, tj. o 1,29 mld zł. Poziom kapitałów własnych kształtuje się na poziomie 13,36% sumy bilansowej.
- Wartość kapitałów własnych **zakładów pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych** na koniec I półrocza 2012 r. wyniosła 18,75 mld zł. Kapitały te wzrosły o 1,18 mld zł, tj. 6,69% w stosunku do poprzedniego roku. Wielkość kapitałów własnych stanowi 31,05% wartości pasywów.

W I półroczu 2012 r. zostało wydane 11 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na zmianę statutów w zakresie wysokości kapitału zakładowego (w tym 9 decyzji o podwyższeniu kapitału zakładowego oraz 2 decyzje dotyczące obniżenia wartości kapitału zakładowego).

■ Bezpośrednie inwestycje zagraniczne

Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń na koniec I półrocza 2012 r. wyniosła 4,44 mld zł (2,06 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu I oraz 2,38 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu II), co stanowiło 77,68% łącznych kapitałów podstawowych sektora ubezpieczeń (odpowiednio: 70,77% w dziale I oraz 84,86% w dziale II). Ze względu na pochodzenie kapitału zagranicznego, wśród inwestorów z 11 krajów na dzień 30 czerwca 2012r. dominował kapitał austriacki wynoszący 32,91% (inwestycje w 11 zakładach ubezpieczeń o łącznej wartości 1,46 mld zł). Wysoki był również udział kapitału niemieckiego (inwestycje w 18 zakładach ubezpieczeń na kwotę 0,95 mld zł, co stanowi 21,33% wartości inwestycji zagranicznych) oraz holenderskiego (inwestycje w 5 zakładach wynoszące 0,74 mld zł – 16,60% inwestycji zagranicznych).

Wartość kapitałów własnych wzrosła w obu działach ubezpieczeń

W bezpośrednich inwestycjach zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń, z uwagi na pochodzenie, dominuje kapitał austriacki oraz niemiecki

W I półroczu 2012 r. działalność ubezpieczeniową prowadziło 47 zakładów ubezpieczeń z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego⁵ oraz 14 zakładów ubezpieczeń z przeważającym udziałem kapitału krajowego⁶.

2.6.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto zakładów ubezpieczeń na koniec I półrocza 2012 r. wyniosła 116,89 mld zł i w porównaniu z I półroczem 2011 r. wzrosła o 3,13%, tj. o 3,55 mld zł.

Wzrost rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto o 3,13%

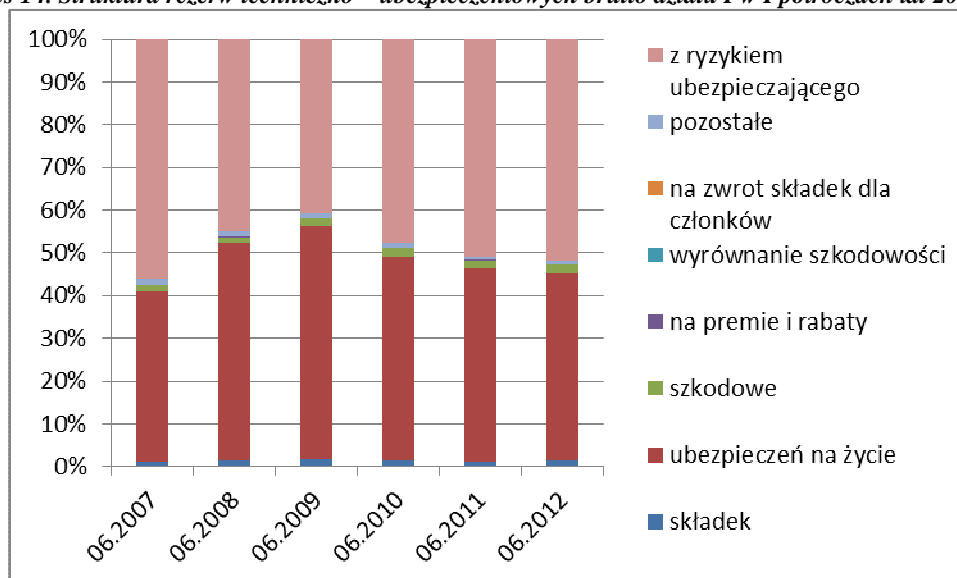
■ Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zakładów ubezpieczeń na życie

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto zakładów ubezpieczeń na życie na koniec I półrocza 2012 r. wyniosła 78,53 mld zł. W porównaniu z I półroczem 2011 r. stanowiło to spadek rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto o 0,16%, tj. o 0,13 mld zł.

W dziale I w strukturze rezerw najwyższy udział posiadają rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający

Na koniec I półrocza 2012 r. w strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zakładów ubezpieczeń na życie dominującą pozycję zajmują rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający oraz rezerwy ubezpieczeń na życie, wynoszące na koniec II kwartału 2011 r. odpowiednio: 51,96% oraz 44,01% rezerw.

Wykres 14. Struktura rezerw techniczno – ubezpieczeniowych brutto działu I w I półroczach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto na koniec I półrocza 2012 r. wyniosła 38,37 mld zł. W porównaniu z I półroczem 2011 r. nastąpił wzrost rezerw o 10,59%, tj. o 3,67 mld zł.

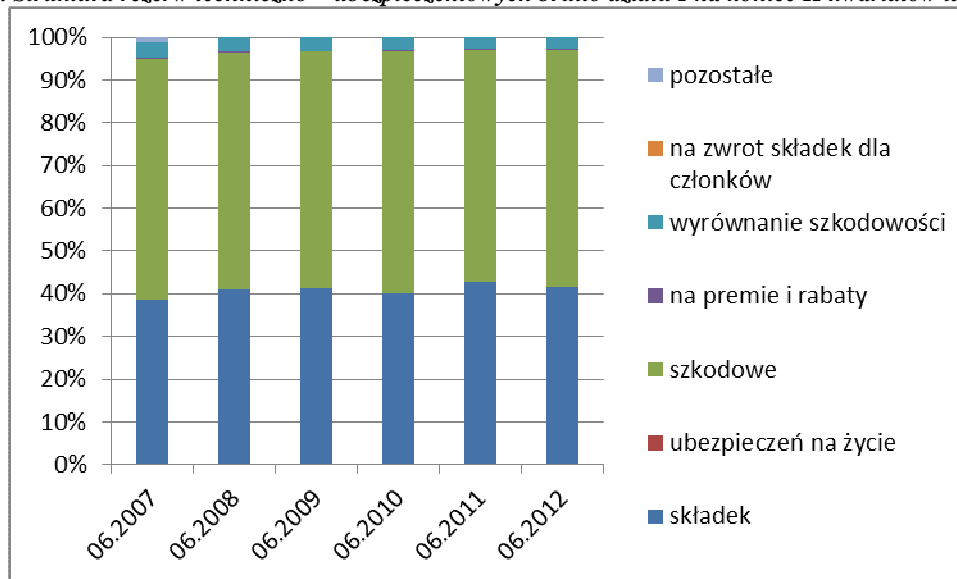
Na koniec II kwartału 2012 r. w strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto dominującą pozycję zajmowały rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia oraz rezerwa składek łącznie z rezerwą na pokrycie ryzyka niewygasłego, wynoszące na koniec I półrocza 2012 r. odpowiednio 55,72% oraz 41,44% rezerw.

W dziale II w strukturze rezerw techniczno – ubezpieczeniowych najwyższy udział posiada rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

⁵ Udział inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym przekracza 50%.

⁶ Udział inwestycji krajowych w kapitale podstawowym przekracza 50%.

Wykres 15. Struktura rezerw techniczno – ubezpieczeniowych brutto działu I na koniec II kwartałów lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.7. Wypłacalność zakładów ubezpieczeń

Analizie poddane zostało kształtowanie się wskaźników wypłacalności zakładów ubezpieczeń określonych w ustawie o działalności ubezpieczeniowej.

Zgodnie z art. 146 ust. 1⁷ ustawy o działalności ubezpieczeniowej zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do posiadania środków własnych w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności i nie niższej niż kapitał gwarancyjny.

- Środki własne stanowią bufor bezpieczeństwa dla działalności zakładu ubezpieczeń. Odpowiadają one wysokości aktywów zakładu ubezpieczeń z wyłączeniem aktywów przeznaczonych na pokrycie wszelkich przewidywalnych zobowiązań, wartości niematerialnych i prawnych, aktywów z tytułu odroczonego podatku oraz aktywów finansujących inwestycje w ramach ubezpieczeniowej grupy kapitałowej i konglomeratu finansowego.
- Margines wypłacalności określa globalne dodatkowe ryzyko, na jakie narażony jest zakład ubezpieczeń ponad ponoszone ryzyko ubezpieczeniowe i ryzyko wynikające z prowadzonej działalności gospodarczej.
- Kapitał gwarancyjny równy jest jednej trzeciej marginesu wypłacalności, jednak nie mniej niż minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego⁸ (stanowi najczęściej wymóg kapitałowy w przypadku zakładów ubezpieczeń w początkowej fazie działalności).

Środki własne stanowią bufor bezpieczeństwa dla działalności zakładu ubezpieczeń

Zgodnie z art. 154 ust. 1⁹ ustawy o działalności ubezpieczeniowej zakład ubezpieczeń obowiązany jest posiadać aktywa spełniające warunki określone w ustawie w wysokości nie niższej niż wartość rezerw techniczno-ubebezpieczeniowych w ujęciu brutto.

⁷ Dotyczy również – zgodnie z art. 223 z ustawy o działalności ubezpieczeniowej – zakładów reasekuracji

⁸ Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego zakładów ubezpieczeń ustalana jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie sposobu wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla działów i grup ubezpieczeń (Dz. U. Nr 211, poz. 2060, z późn. zm.). W przypadku zakładów reasekuracji zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 października 2009 r. w sprawie sposobu wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności zakładów reasekuracji oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla rodzajów reasekuracji (Dz.U. Nr 169, poz. 1330, z późn. zm.).

⁹ Dotyczy również – zgodnie z art. 223 z ustawy o działalności ubezpieczeniowej – zakładów reasekuracji

W szczególności ustawa wskazuje, iż aktywa te powinny być w odpowiedni sposób zróżnicowane i rozproszone (zdywersyfikowane).

Na dzień 31 czerwca 2012 r. wszystkie zakłady ubezpieczeń spełniały wymóg pokrycia marginesu wypłacalności/kapitału gwarancyjnego środkami własnymi oraz wymóg w zakresie pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywami.

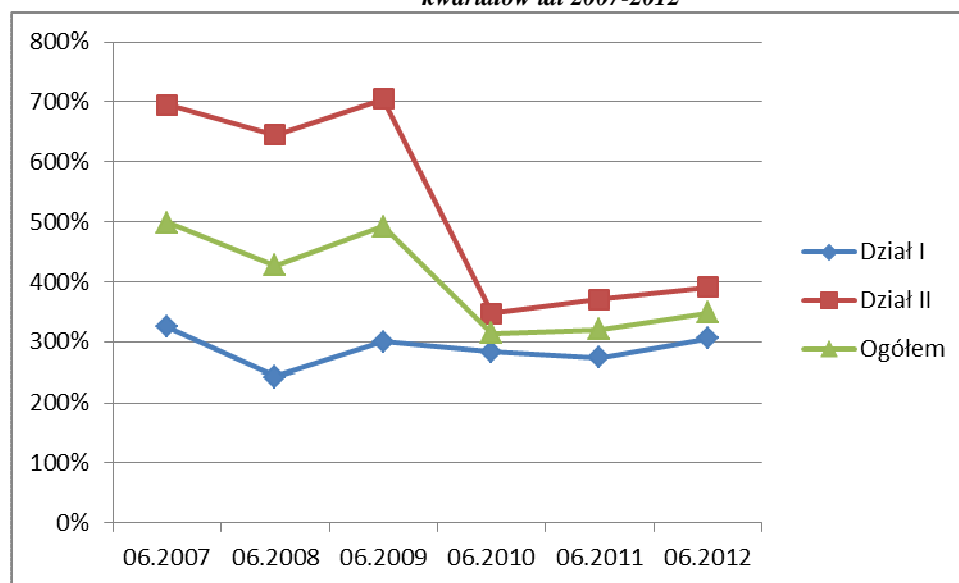
■ Pokrycie marginesu wypłacalności środkami własnymi

Wskaźnik pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi ukształtował się na koniec II kwartału 2012 r. na poziomie **347,86%**, co oznacza wzrost o 27,72 p.p. w porównaniu z II kwartałem 2011 r. Wzrost środków własnych to efekt m.in. rekomendacji organu nadzoru dotyczącej zasad wypłaty dywidendy za 2011 r. Należy wskazać, iż sektor ubezpieczeniowy wykazuje znaczną nadwyżkę środków własnych w stosunku do wymogów kapitałowych sektora.

Wskaźniki pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi wzrósł w obu działach ubezpieczeń

- W przypadku zakładów ubezpieczeń na życie wartość ww. wskaźnika na koniec II kwartału 2012 r. wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego z 273,22% do 305,75% (tj. o 32,54 p.p.).
- W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wskaźnik pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi na koniec II kwartału 2012 r. ukształtował się na poziomie 390,89%, co oznacza wzrost o 20,80 p.p. w porównaniu z II kwartałem 2011 r.

Wykres 16. Kształtowanie się wskaźnika pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi na koniec II kwartałów lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Pokrycie kapitału gwarancyjnego środkami własnymi

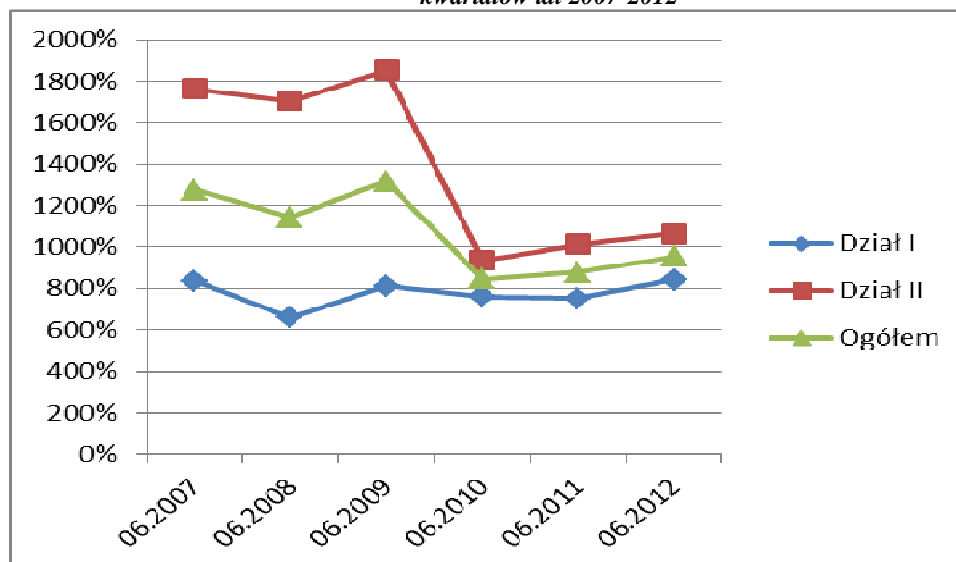
Wartość wskaźnika pokrycia kapitału gwarancyjnego środkami własnymi na koniec II kwartału 2012 r. wzrosła w porównaniu z II kwartałem 2011 r. z 879,22% do **951,93%** (tj. o 72,71 p.p.).

Wskaźniki pokrycia kapitału gwarancyjnego środkami własnymi w dziale I i dziale II odnotowały wzrost.

- W zakładach ubezpieczeń na życie wartość ww. wskaźnika na koniec II kwartału 2012 r. wzrosła o 88,78 p.p. w porównaniu z 2011 r. z 753,47% do 842,25%. Zwiększenie się wielkości wskaźnika jest konsekwencją przede wszystkim wyższej dynamiki wzrostu środków własnych niż wzrostu kapitału gwarancyjnego.

- W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wskaźnik pokrycia kapitału gwarancyjnego środkami własnymi ukształtował się na koniec II kwartału 2012 r. na poziomie 1062,55%, co oznacza wzrost w porównaniu z II kwartałem 2011 r. o 50,61 p.p. Powyższe związane jest z wyższą dynamiką wzrostu środków własnych niż wzrostem kapitału gwarancyjnego.

Wykres 17. Kształtowanie się wskaźnika pokrycia kapitału gwarancyjnego środkami własnymi na koniec II kwartałów lat 2007-2012

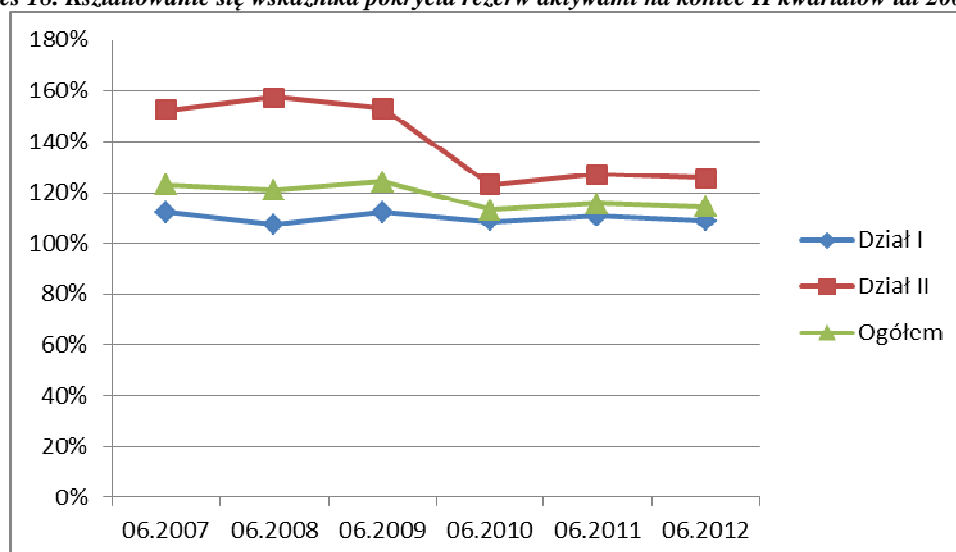
Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywami spełniającymi warunki określone w ustawie

Wskaźnik pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dopuszczalnymi aktywami ukształtował się na koniec II kwartału 2012 r. na poziomie **114,31%**, co stanowi spadek o 1,34 p.p. w porównaniu z II kwartałem 2011 r.

W zakładach ubezpieczeń na życie wartość ww. wskaźnika na koniec II kwartału 2012 r. spadła z 110,69% do 108,88% (tj. o 1,82 p.p.) w porównaniu z II kwartałem 2011 r., natomiast w zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość tego wskaźnika spadła z 127,02% do 125,55% (tj. o 1,47 p.p.).

Wykres 18. Kształtowanie się wskaźnika pokrycia rezerw aktywami na koniec II kwartałów lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3. Plany finansowe zakładów ubezpieczeń na I półroczu 2012 r. i ich realizacja

Porównując wyniki sektora ubezpieczeń w I półroczu 2012 r. z planami finansowymi zakładów za ten okres należy wskazać, że z perspektywy sektora ubezpieczeń ogółem, osiągnięte pozycje bilansowe są zbieżne z zaplanowanymi. Odstępstwa od realizacji planu występują natomiast w zakresie pozycji finansowych.

Realizacja planów finansowych w I półroczu 2012 r. dla sektora ubezpieczeń przebiegała następująco:

Tabela 8. Realizacja planów finansowych zakładów ubezpieczeń w zakresie pozycji bilansowych w I półroczu 2012

Wyszczególnienie	Plan (w mld zł)	Wynik (w mld zł)	Realizacja planu
Dział I			
Suma bilansowa	91,55	96,77	105,70%
Lokaty (pozycja B bilansu)	44,74	50,29	112,41%
Kapitał własny	12,32	12,93	104,99%
Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe brutto	75,56	78,53	103,92%
Dział II			
Suma bilansowa	59,54	60,39	101,42%
Lokaty (pozycja B bilansu)	48,73	47,86	98,22%
Kapitał własny	19,99	18,75	93,82%
Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe brutto	37,81	38,37	101,48%
Ogółem			
Suma bilansowa	151,09	157,16	104,01%
Lokaty (pozycja B bilansu)	93,46	98,15	105,01%
Kapitał własny	32,30	31,68	98,08%
Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe brutto	113,37	116,89	103,11%

Źródło: Plany finansowe i sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Zakłady ubezpieczeń działu I i działu II, w zakresie wyniku technicznego oraz wyniku finansowego netto osiągnęły wartości wyższe od planowanych.

Tabela 9. Realizacja planów finansowych zakładów ubezpieczeń w zakresie wyników działalności

Wyszczególnienie	Plan (w mld zł)	Wynik (w mld zł)	Realizacja planu
Dział I			
Składki przypisane brutto	16,09	19,64	122,06%
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	11,14	12,01	107,81%
Koszty akwizycji	2,26	2,29	101,69%
Koszty administracyjne	0,86	0,85	98,52%
Wynik techniczny	1,58	1,72	108,32%
Zysk (strata) netto	1,42	1,71	120,42%
Dział II			
Składki przypisane brutto	13,51	13,60	100,63%
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	7,16	7,10	99,15%
Koszty akwizycji	2,84	2,80	98,80%
Koszty administracyjne	1,00	0,95	95,29%
Wynik techniczny	0,20	0,55	269,92%
Zysk (strata) netto	2,32	2,42	104,45%
Ogółem			
Składki przypisane brutto	29,60	33,23	112,28%
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	18,30	19,11	104,42%
Koszty akwizycji	5,09	5,10	100,08%
Koszty administracyjne	1,86	1,80	96,78%
Wynik techniczny	1,79	2,26	126,65%
Zysk (strata) netto	3,74	4,13	110,52%

Źródło: Plany finansowe i sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Spis tabel

Tabela 1. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w I półroczach 2011 r. i 2012 r.	7
Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w I półroczach 2011 r. i 2012 r.	9
Tabela 3. Zestawienie przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł).....	11
Tabela 4. Zestawienie kosztów związanych z działalnością lokacyjną zakładów ubezpieczeń (w mln zł)	15
Tabela 5. Zestawienie przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł)	16
Tabela 6. Aktywa zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w I półroczach lat 2011-2012.....	19
Tabela 7. Pasywa zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w I półroczach lat 2011-2012	21
Tabela 8. Realizacja planów finansowych zakładów ubezpieczeń w zakresie pozycji bilansowych w I półroczu 2012	26
Tabela 9. Realizacja planów finansowych zakładów ubezpieczeń w zakresie wyników działalności	26

Spis wykresów

Wykres 1. Składka przypisana brutto w mld zł w I półroczach lat 2007-2012.....	7
Wykres 2. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w I półroczach lat 2007-2012	8
Wykres 3. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w I półroczach lat 2007-2012	10
Wykres 4. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w mld zł w I półroczach lat 2007-2012	12
Wykres 5. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w I półroczach 2011 oraz 2012 r.	13
Wykres 6. Koszty działalności ubezpieczeniowej w mld zł w I półroczach lat 2007-2012.....	13
Wykres 7. Kształtowanie się poziomów kosztów akwizycji i administracji w I półroczach lat 2007-2012	14
Wykres 8. Wynik techniczny w mld zł w I półroczach lat 2007-2012	15
Wykres 9. Wynik finansowy netto w mld zł w I półroczach lat 2007-2012	17
Wykres 10. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w I półroczach lat 2007 – 2012 ...	18
Wykres 11. Suma bilansowa w mld zł na koniec II kwartałów lat 2007-2012.....	19
Wykres 12. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I na koniec II kwartałów lat 2007-2012	20
Wykres 13. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II na koniec II kwartałów lat 2007-2012	20
Wykres 14. Struktura rezerw techniczno – ubezpieczeniowych brutto działu I w I półroczach lat 2007-2012.....	22
Wykres 15. Struktura rezerw techniczno – ubezpieczeniowych brutto działu I na koniec II kwartałów lat 2007-2012	23
Wykres 16. Kształtowanie się wskaźnika pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi na koniec II kwartałów lat 2007-2012	24
Wykres 17. Kształtowanie się wskaźnika pokrycia kapitału gwarancyjnego środkami własnymi na koniec II kwartałów lat 2007-2012	25
Wykres 18. Kształtowanie się wskaźnika pokrycia rezerw aktywami na koniec II kwartałów lat 2007-2012.....	25

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11 (95)
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl